

Робота з науковометричними
ресурсами Інтернет:
Академія Google

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Бібліотека

**Робота з наукометричними
ресурсами Інтернет:
Академія Google**

Методичні рекомендації

Миколаїв
2016

УДК 004.738.5:001.8

ББК 73

P58

Укладачі: О. О. Цокало, заст. директора бібліотеки МНАУ
Д. В. Ткаченко, зав. відділом бібліотеки МНАУ

Редактор: О. Г. Пустова, директор бібліотеки МНАУ

P58 **Робота** з наукометричними ресурсами Інтернет: Академія
Google : метод. рекомендації / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ;
за ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 24 с.

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2016

© Бібліотека Миколаївського НАУ,
2016

Важко не помітити, що Інтернет став величезним сховищем наукового знання, доступного для всіх в однаковій мірі. Звичайно, не сам по собі, а завдяки ставленням тих, хто вважає, що плоди наукових праць повинні бути надбанням суспільства, і вільний доступ до них розвиває не тільки суспільство, але й саму науку.

На цей рахунок були проведені серйозні дослідження, які довели: публікація наукових статей у відкритих джерелах підвищує їх рівень цитування. Чим більше людей може ознайомитися з працею вченого, тим більша ймовірність, що до цієї праці звернеться інший дослідник. Це приємно і корисно як автору, так і науці.

Звичайно, науковий контент, який вільно надається, не повинен втрачати в якості. Тому онлайн-журнали, які публікують праці вчених у відкритому доступі, мають систему наукового реферування. Всі журнали, що відповідають вимогам, реєструються в спеціальному каталозі, створеному співробітниками Шведської національної бібліотеки і Королівської бібліотеки в Стокгольмі - Directory of Open Access Journals (DOAJ).

Інший шлях появи в мережі наукових робіт - створення репозитаріїв, університетських або бібліотечних електронних архівів. Праці, поміщені в такі архіви, супроводжуються ліцензією Creative Commons, що

дозволяє використовувати матеріал всім бажаючим з обов'язковим посиланням на автора. Розміщення наукової роботи в електронних архівах, створених університетами та іншими науковими інституціями, прирівнюється до публікації в наукових журналах або рецензованих наукових збірниках. Ініціатива розміщення роботи може виходити як від організації, так і від самого автора.

Один з найбільших сховищ - Публічна наукова бібліотека PLOS (Public Library of Science). PLOS виник на початку 2000-х як майданчик для створення онлайн-журналів, в яких публікуються наукові роботи під вільною ліцензією. Першим журналом був PLOS Biology, тепер існують ще журнали з медицини, обчислювальної біології, генетики, епідеміології, тропічних хвороб і PLOS ONE - мультидисциплінарне видання.

Враховуючи той факт, що архіви заводять тисячі наукових організацій по всьому світу, які бажають зробити свою роботу надбанням людства, найскладніше завдання для користувача - знайти у всіх наукових сховищах саме ту інформацію, яка його цікавить.

Для полегшення цього завдання в Інтернеті існують електронні каталоги репозитаріїв, які виробляють пошук по всім зареєстрованим в них ресурсів. Серед них - Open DOAR (Directory of Open Access Repositories) і Registry of Open Access Repositories.

Якщо вас цікавить книга, а не публікація у вигляді статті, то краще відразу звернутися до каталогу книг у відкритому доступі Directory of open access books. Він створений при національній бібліотеці в Гаазі і здійснює пошук рецензованих книг на сайтах видавництв і сховищ.

Свій каталог репозитаріїв є у ЮНЕСКО. Global Open Access Portal не забезпечений власним пошуком матеріалів, але дозволяє в зручній формі шукати ресурси по регіонах, організаціям і тематиці.

Каталог Digital Commons Network - зручний інструмент для пошуку наукових робіт, створених в стінах сотень університетів і коледжів по всьому світу. Ця мережа включає в себе постійно зростаючу колекцію рецензованих журнальних статей, частин наукових книг, дисертацій, матеріалів конференцій.

Якщо публікація цитується, значить, вона була помічена серед вчених; чим більше цитувань, тим більший вплив на розвиток науки (напрямки науки, прикладної задачі і т.п.) надає ця публікація, і відповідно, її автор набуває популярність і авторитет у науковому світі.

Важливо зрозуміти, що сучасна наука - це не тільки закриті НДІ за високими сірими стінами, це співтовариство, яке готове відкрито ділитися своїми досягненнями, щоб спільними зусиллями шукати від-

повіді на загальнолюдські питання. І якщо вам цікаво, над якими проблемами б'ються студенти Стенфордського університету або які відкриття були зроблені в цьому році в області генної інженерії - ви можете про це прочитати у відкритих наукових архівах.

Спираючись на результати про цитування, а також на підставі результатів комбінації статистичного аналізу діяльності навчальних закладів, аудійованих даних, формується рівень досягнень університетів.

До опитування залучаються представники міжнародної академічної спільноти (QS Global Academic Survey), переважно професори і керівники університетів. Серед них провідні вчені та ректори понад 500 університетів. Респондент може назвати до 30 університетів, не називаючи вузу, в якому він працює. Опитування проводиться в п'яти предметних галузях: природничі науки, соціальні науки, гуманітарні науки і мистецтво, науки про життя, інженерні науки і технології. В опитуванні представників роботодавців (QS Global Employer Survey) беруть участь кілька тисяч компаній з більш ніж 90 країн світу.

Інший впливовий рейтинг кращих вузів світу ARWU (Академічний рейтинг університетів світу) складається Інститутом вищої освіти Шанхайського університету Цзяо Тун. Тому його часто називають Шанхайським рейтингом. Результати рейтингу у вигля-

ді списку 500 кращих вузів світу публікуються з 2003 року. При складанні Шанхайського рейтингу кращих вузів світу відбираються тільки ті університети, викладачі або випускники яких мають Нобелівську або Філдсівську премію, публікують в наукових виданнях цитовані наукові дослідження, індексовані в Science Citation Index Expanded і Social Science Citation Index. Таких вузів виходить всього 1000 в світі, 500 кращих з них потрапляють до Шанхайського рейтингу. На жаль, українські університети в цих рейтингах значно відстають від провідних університетів США, Канади, Англії та Німеччини.

В останні роки МОН України цілеспрямовано орієнтує публікаційну діяльність вчених на входження до світового наукового співтовариства. Поширення і просування наукових досягнень здійснюється через інформаційні канали, серед яких, як найбільш значущі, можна виділити засоби масової інформації, Інтернет, мобільні технології. Наукометричні бази даних є основними осередками трансформації знань і каналами подальшого застосування наукових результатів, як головні інформаційні та соціальні характеристики країни, університету, наукового колективу або окремого вченого.

Відкриті наукові архіви

Ресурсів, що дозволяють знайти наукові праці у відкритому доступі, набагато більше, ніж ми можемо

уявити. Міжнародна практика наукометричних досліджень сьогодні найбільш часто базується на використанні двох баз даних: Web of Science і Scopus. Широко відомі також інші бази даних, які орієнтовані на інформаційне забезпечення наукових досліджень без формування даних наукометрії. Всі вони в основному не є комерційними базами.

Серед некомерційних наукометричних баз, в яких індексуються публікації українських вчених, можна назвати наступні:

- Copernicus - www.journals.indexcopernicus.com/search/article.php;
- BASE - www.base-search.net;
- DOAJ - <http://www.doaj.org>;
- Driver - www.driver-repository.eu;
- FreeFullPDF - www.freefullpdf.com;
- Science Index - <http://elibrary.ru>;
- UlrichsWeb - www.ulrichsweb.com/ulrichsweb/faqs.asp и другие.

Пошукова система Google створила спеціальний інструмент «Академія Google» scholar.google.com для пошуку наукової літератури, який дозволяє виконувати пошук рецензованих статей, дисертацій, книг і інших наукових публікацій по різних сайтах, від персональних сайтів до великих міжнародних репозитаріїв і баз

даних публікацій.

«Академія Google» не тільки шукає наукові публікації, ще й закріплює їх за окремими авторами, надає їм (авторам) сервіс для управління своїм профілем. Цей сервіс називається «Google Scholar Citations» (коротко - GSC) або українською мовою «Бібліографічні посилання».

Для чого Вам потрібен профіль в Google Scholar?

Даний сервіс систематизує всі публікації з існуючих сервісів: Scopus, Web of Science (WoS) або РИНЦ, збирає інформацію про публікації тільки по жорстко регламентованому списку видань. Але більшість вітчизняних журналів ще не зареєстровані у цих базах, а збірники праць конференцій в ці бази не потрапляють. Перевагою «Академії Google» є індексація всіх сайтів університетів і вузівських репозитаріїв, тому в профіль GSC автоматично потрапляють практично всі існуючі в інтернеті наукові праці.

Зручна робота із списком публікацій. Ви самі визначаєте статті, автором яких ви є, можете редагувати (уточнювати) їх опис, додавати і видаляти роботи.

Коли інші вчені здійснюють пошук в «Академії Google», вони отримують можливість подивитися не тільки одну вашу публікацію. При налаштованому профілі GCS ваше прізвище в описі публікації перетворюю-

ється на посилання, пройшовши по ньому, можна побачити весь список ваших наукових праць, побачити найцікавіші (цитовані), а також нові роботи.

Сервіс надає інформацію про наукометричні параметри, такі як статистика, цитування, h-індекс, i10-індекс.

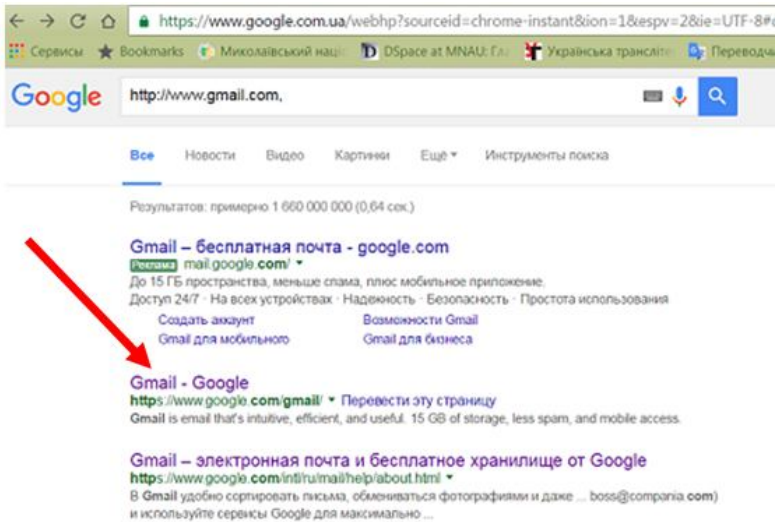
Автоматичне повідомлення при появі нових посилань на ваші публікації (зазвичай таке підтвердження приходиться через 1-14 днів після публікації нової роботи в інтернеті, причому сама публікація може знаходитись в закритій базі даних).

Експорт списку публікацій в форматах BibTeX, EndNote, RefMan. Дані формати розуміються системами researchgate.net і аналогів, персональними кабінетами наукометричних систем. упорядкувавши список публікацій один раз ви завжди будете мати актуальний список, а використовуючи BibTeX ви можете працювати з ним для оформлення нових публікацій в форматі LaTeX. BibTeX - програмне забезпечення для створення форматуваних списків бібліографії. EndNote використовується для пошуку баз даних в режимі онлайн, організації посилань на них, зображень і файлів у форматі PDF на будь-якій мові, а також для створення бібліографій і списків.

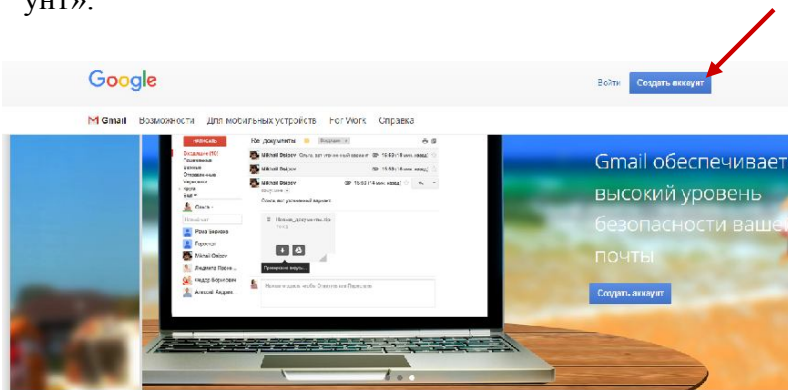
Створюємо аккаунт в Google Scholar.

Насамперед Вам необхідно зареєструвати по-

штову скриньку на сервісі Gmail. Для цього в адресно-му полі введіть <http://www.gmail.com>, та перейдіть за посиланням.

У відкритому вікні натисніть «Створити аккаунт»:

Після цього треба заповнити невеличку анкету. Питань там - необхідний мінімум. Перш за все потрібно вказати ваші ім'я та прізвище, а також ім'я для входу. Ім'я електронної пошти найкраще відразу ж перевіряти на зайнятість іншими: саме для цього поруч є кнопка «Перевірте, чи не зайняте ім'я!». Також пам'ятайте, що ім'я для входу обов'язково має бути написано латинськими літерами. Цифри і крапки також допускаються, а от інші знаки пунктуації і спеціальні символи - ні.

Далі введіть пароль, повторивши його для вірності два рази. Мінімальна довжина пароля - вісім символів, і експерти з безпеки не рекомендують зупинятися на цьому числі. Більш того - вони радять вибирати пароль так, щоб він містив в собі якомога менш осмислену комбінацію букв, цифр та інших знаків, щоб доступ до ваших даних неможливо було отримати підбором найбільш часто використовуваних слів. На випадок, якщо не зможете згадати вказаний пароль, існує запасний варіант – відправка листа на додаткову електронну адресу.

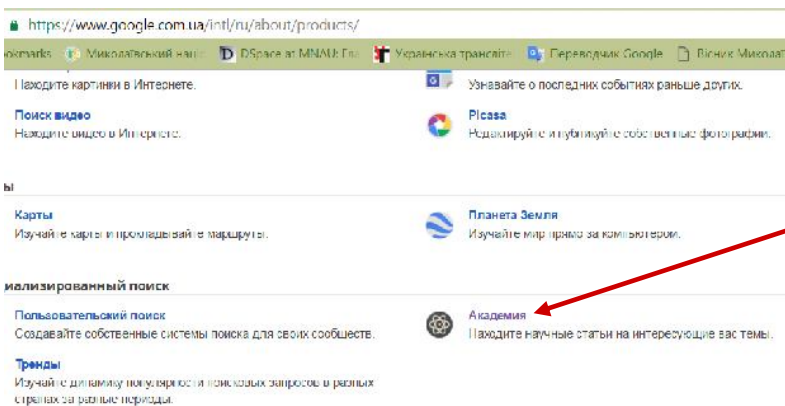
Наступний крок - вказуємо країну, в якій живемо, а потім доводимо своє право на належність роду людському - вводимо безглузде перевірочне слово, яке складно розпізнати комп'ютерній програмі, оскільки його написання спотворено. Все, що залишається після

цього, - уважно прочитати умови надання послуг і натиснути кнопку «Я приймаю умови».

Залежно від зазначеного вами місця розташування Google може запропонувати ввести номер вашого мобільного телефону. Це ще одна ступінь захисту від фальшивих користувальницьких реєстрацій, використовуваних для розсилки спаму і шкідливих програм. На вказаний мобільний номер прийде SMS з коротким кодом, яке потрібно буде ввести в перевірочному вікні. Ну а потім ви обов'язково побачите вітальне вікно.

Після того, як ви натиснете кнопку «Увійти в пошту», на екрані з'явиться головний екран служби Gmail. Знайдіть у верхньому правому полі зображення та натисніть.

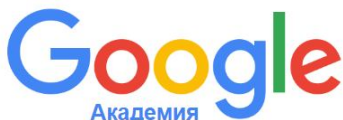
Далі виберіть із запропонованого переліку:

The screenshot shows the Google homepage in Ukrainian. The address bar displays <https://www.google.com.ua/intl/ru/about/products/>. The page features several service tiles:

- Поиск картинок в Интернете** (Find images on the Internet)
- Поиск видео** (Find videos on the Internet)
- Узнавайте о последних событиях раньше других** (Learn about the latest events before anyone else)
- Picasa** (Share and publish your own photos and videos)
- Карты** (Maps) - Изучайте карты и прокладывайте маршруты.
- Планета Земля** (Earth) - Изучайте мир прямо за компьютером.
- Персоналізований пошук** (Personalized search) - This section contains:
 - Пользовательский поиск** (User search) - Создавайте собственные системы поиска для своих сообществ.
 - Академія** (Academy) - Найдите научные статьи на интересующие вас темы. (A red arrow points to this link.)
- Тренды** (Trends) - Изучайте самую популярную поисковую информацию в разных странах за разные периоды.

Щоб продовжити реєстрацію профілю оберіть «Мої цитати» у верхньому полі як на зображенні:

Вам необхідно заповнити всі поля запропонованої форми реєстрації.

Стежте за цитуваннями ваших публікацій. Ваше ім'я з'являтиметься в результатах пошуку Google Академія.

Ім'я
Уведіть повне ім'я так, як воно зазначає у своїх документах, наприклад: Марія Мазур

Приналежність
Наприклад: професор інформатики, Стенфордський університет

Електронна адреса для підтвердження
Уведіть електронну адресу свого закладу. Наприклад: youname@mit.edu

Сфери зацікавлення
Наприклад: штучний інтелект, біологія охорони природи, теорія цинсутворення

Домашня сторінка
Наприклад: http://example.edu/~youname

[Наступний крок](#)

[Довідка](#) [Конфіденційність](#) [Умови](#) [Надіслати відгук](#) [Мої цитати](#)

Прізвище та ім'я вкажіть саме так як в публікаціях, можна додати ваше ім'я та прізвище латинкою. Необхідно зазначити установу, в якій працюєте та вка-

зати академічну електронну адресу, наприклад `ivanenko@mnau.edu.ua`. Це потрібно, щоб зробити профіль загальнодоступним, при пошуку ваш профіль буде відображатись у результатах. Для завершення процесу на вказану академічну адресу надійде прохання про підтвердження. Зайдіть у свою поштову скриньку та натисніть вказане посилання. Отримаєте наступний результат:

Подтвержден адрес электронной почты в домене mnau.edu.ua
Мой профиль доступен всем

Наступним кроком в пошуковому полі введіть своє прізвище, серед результатів пошуку оберіть свої наукові праці та додайте до профілю.

Останній етап - заповнення сторінки профілю. Тут ви зможете додати остаточні штрихи: завантажити свою фотографію, ще раз перевірити список статей і, коли все буде готово, зробити профіль загальнодоступним. Ось і все! Тепер ваш профіль в Google Академія відкритий для рейтингування. Натисніть «Зберегти».

У верхньому правому кутку Ви побачите інформацію про три індекси бібліографічних посилань:

Google Академия

Индексы цитирований	Все	Начиная с 2011 г.
Статистика цитирования	2	2
h-индекс	1	1
i10-индекс	0	0

Статистика цитувань – кількість бібліографічних посилань на всі публікації. Другий стовбець містить «найновішу» версію цього показника, тобто кількість нових посилань на всі публікації за останні 5 років.

h-індекс – найбільше значення h, при якому h публікацій мають принаймні h бібліографічних посилань. Друга колонка містить «найновішу» версію цього показника, тобто найбільше значення h, при якому h публікацій мають принаймні h бібліографічних посилань за останні 5 років.

i10 індекс – кількість публікацій, які мають при-

наймні 10 бібліографічних посилань. Другий стовбець містить «найновішу» версію цього показника, тобто кількість публікацій, які мають принаймні 10 бібліографічних посилань за останні 5 років.

Щоб додати матеріали, натисніть "Пошук статей" і виберіть "Додати статтю" поруч з потрібними матеріалами. Показники цитування будуть оновлені з урахуванням доданих статей. Якщо вам не вдається знайти потрібний матеріал за допомогою пошуку, виберіть "Додати статтю вручну". Введіть назву, імена авторів і інші відомості, а потім натисніть "Зберегти". Пам'ятайте, що інформація про цитуванні статей, доданих вручну, може з'явитися в профілі не відразу, а через кілька днів.

Переглядаючи бібліографічні посилання у своїй бібліотеці Ви легко можете процитувати потрібну публікацію – натисніть «Послатися», скопіюйте та вставте відформатовану цитату, або скористайтеся одним із наведених посилань, щоб імпортувати її в менеджер бібліографій.

<p>Статті</p> <p>Моя бібліотека</p> <p>Мои цитаты</p> <p>Прочитировано мной</p>	<p>☐ Енергозберігаючі технології виробництва насіння люцерни в Степу України <small>Прочитировано мной</small></p> <p>ЛК Антипова, НВ Цуркан - Наукові праці. Екологія, 2011</p> <p>Анотація У статті наведено результати енергетичної оцінки технологій вирощування люцерни на насіння за різних укосів. У середньому за три роки досліджень найбільшу врожайність отримано за проміжного укосу на насіння. За цим же укосу коефіцієнт ...</p> <p>Цитується: 1 Похожие статьи Все версии статьи (4) Цитировать</p>
--	--

Виділене посилання треба скопіювати в потрібний вам документ.

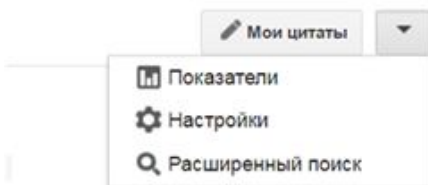
Цитировать

Скопируйте отформатированную библиографическую ссылку через буфер обмена или перейдите по одной из ссылок для импорта в Менеджер библиографий.

ГОСТ [Шевченко Т. Г. Редакційно-видавничий процес підготовки і випуску видання. — 2009.](#)

MLA Шевченко, Т. Г. "Редакційно-видавничий процес підготовки і випуску видання." (2009).

APA Шевченко, Т. Г. (2009). Редакційно-видавничий процес підготовки і випуску видання.

Показники Google Академії забезпечують простий спосіб оцінки видимості та впливу статей у наукових виданнях, і тим самим допомагають авторам визначитись, де краще публікують свої наукові дослідження. Натисніть на посилання «Показники» на головній сторінці Google Академії.

Google Академия		Искать в Академии
▼ английский	Популярные публикации - английский Подробнее ...	
Бизнес, экономика и управление	Публикация	h5-индекс h5-медиана
Химические и материаловедение	1. Природа	379 560
Машиностроение и вычислительная техника	2. New England Journal медицины	342 548
Здоровье и медицинские науки	3. Наука	312 464
	4. The Lancet	259 418

Ви можете переглядати топи-100 публікацій для різних мов, які впорядковані за показниками h5-індекс і Медіана h5.

Сьогодні рівень наукоємності та досконалості систем різного призначення визначені в світі як ключовий механізм формування конкурентоспроможності держави і бізнесу. Тому нагальним завданням для України є спонукання вчених до публікації результатів своїх досліджень в іноземних журналах або в виданнях України, включених до зарубіжних наукометричних баз. Можна виділити наступні заходи в цьому напрямку:

Змінені вимоги до наукових видань для включення до переліку фахових видань з метою створення умов відповідності цих видань міжнародним вимогам. У зв'язку з новими вимогами до наукових публікацій, а також на основі аналізу нинішнього стану наукових видань можна зробити висновок, що дуже маленька частина наукових видань відповідають вимогам, які існують в міжнародних наукометричних базах даних;

Конкурс по фінансуванню проектів наукових досліджень і розробок з 2013 проводиться з урахуванням числа публікацій у Scopus та інших міжнародних наукометричних базах;

Посилено вимоги «до планування дисертаційних досліджень, формулювання їх тематики, зокрема щодо

запобігання висловлювань загального при формулюванні теми, новизни, предмета і об'єкта дослідження»;

Суттєвою складовою дисертаційних досліджень стають публікації отриманих результатів в спеціалізованих фахових виданнях, а також в електронних виданнях. Нові вимоги до публікації результатів дисертації наступні: докторська дисертація - всього не менше 20 професійних публікацій, з них «не менше чотирьох публікацій у наукових періодичних виданнях інших держав у напрямку, з якого підготовлено дисертацію»; кандидатська дисертація - всього не менше 5 професійних публікацій і «не менше однієї статті в наукових періодичних виданнях інших держав у напрямку, з якого підготовлено дисертацію». До публікацій в наукових періодичних виданнях інших держав можуть прирівнюватися публікації у фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз».

До критеріїв оцінки діяльності вищих навчальних закладів включено показник «чисельність науково-педагогічних працівників, які мають публікації у виданнях іноземних держав або у виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз в звітному навчальному році».

Зазначені вимоги до наукових публікацій за результатами дисертаційних досліджень, безпосереднє оцінювання ВНЗ за кількістю публікацій у виданнях

іноземних держав і наукових виданнях України, що входять в міжнародні наукометричні бази, а також формування нових державних вимог щодо акредитації, трансформують публікаційну активність вчених вищих навчальних закладів, особисту зацікавленість професорсько-викладацького складу щодо одного з найважливіших показників діяльності ВНЗ. Це означає, що планування набору абітурієнтів, вибори викладачів, наукові дослідження будуть ґрунтуватися на даних про публікації та показники цитування.

В Україні з 2015 року функціонує система "Бібліометрика української науки" (<http://pbuviar.gov.ua/bpnu/>). Система призначена для надання суспільству цілісної картини стану вітчизняного наукового середовища та містить:

- реєстр науковців України, які представили в мережі Інтернет інформацію про свої публікації;
- єдине вікно доступу до бібліометричних показників українських учених і колективів у провідних наукометричних системах;
- інструментарій аналітичної обробки бібліометричних даних для одержання інформації щодо галузевої, відомчої та регіональної структури вітчизняної науки;
- джерельна база для експертного оцінюван-

ня результативності діяльності вчених і дослідницьких колективів;

- національна складова проекту Ranking of Scientists (Cybermetrics Lab).

Інформаційні ресурси Системи формуються шляхом опрацювання:

- створених науковцями на платформі Google Scholar бібліометричних профілів, які містять вивірену ними інформацію про результати публікаційної діяльності (ця платформа має найбільший обсяг проіндексованих наукових праць і є загальнодоступною);
- бібліометричних показників систем Scopus, Web of Science, Ranking Web of Research Centers.

Список використаних джерел

1. Бібліометрика української науки : інформаційно-аналітична система [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu>.
2. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система [Електронний ресурс] / Л. Костенко, О. Жабін, О. Кузнецов [та ін.] // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 4. – Режим доступу : http://www.nbuviar.gov.ua/bpnu/pdf/bv_2014_4_4.pdf.
3. Горбунов-Посадов М. М. Интернет-активность как обязанность ученого [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://keldysh.ru/gorbunov/duty.htm>
4. Колесникова Т. О. Цифрові сервіси бібліотек ВНЗ із забезпечення розвитку науки / Т. О. Колесникова // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 16-19 червня 2015р. – Івано-Франківськ : НТБ ІФНТУНГ, 2015. – С. 147–160. – Режим доступу : <http://qps.ru/W1dQ9>.
5. Лобузін К. Шляхи інтеграції бібліотечної діяльності до онлайн-середовища / К. Лобузін // Вісник Книжкової палати. - 2012. - № 7. - С. 30-34. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2012_7_9.
6. Центр досліджень соціальних комунікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuviar.gov.ua>

Наукове видання

**Робота з наукометричними ресурсами Інтернет:
Академія Google**

Методичні рекомендації

Укладачі: Цокало Олена Олександрівна

Ткаченко Діна Віталіївна

Редактор: О. Г. Пустова

Комп'ютерний набір: Д. В. Ткаченко

Дизайн і верстка: Д. В. Ткаченко

Формат Ум. друк. арк.

Тираж ___ прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.

Адреса бібліотеки МНАУ:
54020, м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенко, 73

Адреса сайту: lib.mnau.edu.ua